

Druge susretati u ljubavi i milosrđu

Što će po Vašem sudu za današnje ljude značiti beatifikacija Ivana Pavla II., posebno za ljude u našoj zemlji koju je tri puta posjetio i za koju je mnogo toga učinio? K tome, proglašenje blaženim će se dogoditi 1. svibnja, na Praznik rada.

- Ivan Pavao II. umro je u subotu, dan posvećen Mariji, uoči prve nedjelje nakon Uskrsa koju je upravo on proglasio nedjeljom Božjeg milosrđa i kao svetkovinu uveo u liturgijski kalendar. Zato je ta nedjelja izabrana za dan beatifikacije. U osobi pape Ivana Pavla II. imamo istinskog svjedoka Božje ljubavi. Poruka nam je to i poziv da svoj život orijentiramo tako da druge susrećemo u ljubavi i milosrđu. Crkva nam u blaženicima i svecima pruža uzore, oni - kako je to rekao Ivan Pavao II. - "odražavaju Božju dobrotu", pa je to ujedno i poziv svakom čovjeku da se odvaži drugima svjedočiti dobrotu i ljubav ili, riječima pape Benedikta XVI., "živjeti ljubav i tako omogućiti da Božje svjetlo uđe u svijet".

stvorenje među drugim stvorenjima, ipak na poseban način "egzistira za sebe", jer Stvoriteljga je "htio radi njega samog". Čovjek je biće duhovne naravi, a to znači biće obdareno razumom i slobodom volje. Data mu je sposobnost spoznaje istine, sposobnost činiti dobro i ljubiti. U tome se očituje neusporediva vrijednost - dostojanstvo. Ono je utemeljeno u Bogu. Riječ je o primljenom dostojanstvu, izrečenom u izrazu "slika". Čovjek kao osoba jest "slika Božja". Wojtyła je uvijek u središtu pozornosti konkretni čovjek, konkretni pojedinac koji je i nepriopćivo, jedinstveno biće. Wojtyła pritom ističe kako nije riječ samo o tome da je osoba jedinstveno biće, jer to bismo mogli reći i za druga stvorenja, nego se želi skrenuti pozornost na to da je ta nepriopćivost osobe usko povezana s njezinom nutrinom. Upravo preko svoje nutrine osoba stupa u dodir s drugim osobama i Bogom.

Ključ za razumijevanje humanizma Karola Wojtyły jest u pristupu čovjeku u svjetlu Isusa Krista: "Bez Krista nije moguće razumjeti čovjeka". Kad kao papa upućuje poziv čovjeku da slijedi Krista, poziva ga da ostvari svoj temeljni poziv - biti čovjek "u mjeri dar a Kristova".

Za svojeg prvog posjeta Hrvatskoj, Ivan Pavao II. je poručivao da prije svih razlika među ljudima postoji temeljno ljudsko jedinstvo.

postojanje ljubljenog jest veliko dobro. No, postojanje kao i sposobnost ljubiti nije nešto što sami sebi možemo dati. Oni su nam darovani. Darovi su to Božje ljubavi.

Već ste dijelom odgovorili, no tko je čovjek za papu Ivana Pavla II., odnosno tko je čovjek za papu Benedikta XVI.?

- Čovjek se ne može shvatiti

imanentno iz sebe samog, nego transcendentno iz svog odnosa prema Bogu. Čovjek je osoba i kao takav ima nešto božansko u sebi, pa je poziv s početka pontifikata Ivana Pavla II.: "Ne boj te se, otvorite vrata Kristu...", poziv čovjeku da bude hrabar, da ponovo prepozna božansku dimenziju svoga bića koja se najviše očituje u odgovornom činu ljubavi, u sposobnosti biti dar drugima i u drugima otkrivati dar. Poziv je to čovjeku da vjeruje "u veličinu čovjekova poziva koji nam Bog dodjeljuje".

Gubitak orijentacije

I Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. redovito su se reflektirali i o društvu u kojem živimo, o problemima i putovima razvoja suvremenog svijeta.

upravo na nagovor pape Ivana Pavla II. kardinal Josef Ratzinger, sadašnji papa Benedikt XVI. došao u Rim na čelo Kongregacije za nauk vjere

Poznata konstatacija Benedikta XVI. s početka njegova pontifikata je da živimo u "diktaturi relativizma"...

- To je označio jednim od najdubljih problema današnjice. Relativizam polazi od uvjerenja da ne postoje općevažeće vrijednosti, norme i kriterij, kako na području spoznaje, tako i na području djelovanja. Upotrijebivši tako snažnu sintagmu, papa je zapravo želio pokazati da se relativizam nameće kao stil života i nastupa s pretenzijom da jedini raspolože definitivnom razumskom spoznajom, a onda se takav stav nameće i onima koji ga ne dijele. Gdje ne možemo spoznati istinu, ne možemo spoznati ni istinu o dobru i zlu, a tamo gdje je sve jednakovrijedno onda više ništa nije vrijedno, onda čov-

jek gubi orijentaciju. To ima posljedice i na društveni život jer se relativiziraju neke temeljne zbilje našeg života. Prema relativističkom stavu mi o dostojanstvu osobe ne možemo govoriti već ga samo možemo čovjeku pripisati. Ako dostojanstvo postaje predmet dogovora i pregovora, onda i ljudsko pravo prestaje biti takvim. To se izražava i u pitanju jednog od osnovnih ljudskih prava - pravu na život. Ako i ono postaje stvar pregovora, onda pravo više nije pravo. Etički relativizam nije održiv, jer čovjeku su potrebni jasni etički principi kada donosi životne odluke. Čovjek ne smije napustiti svoju odgovornost za istinu, istinu o sebi, istinu o dobru, jer samo ga istinsko dobro usavršava, samo ga istinske vrijednosti vo-

de do punog ostvarenja.

Zadaća vjere

Obojica zapravo potiču tražanje za istinom?

- Ivan Pavao II. objavio je encikliku "Fides et ratio" u vremenu u kojemu je i veliki dio filozofije obilježavalo nepovjerenje u razum, a što se očitovalo u napuštanju metafizičkih pitanja. Čovjek je po naravi upućen na takva pitanja, on ne može napustiti pitanja o Bogu, o vječnosti, o moralnom životu, o smrti. Može ih zaboraviti, ali u životu nailaze trenuci kada se moramo suočiti s takvim pitanjima. Stoga čovjek traga i za nečim apsolutnim što mu može dati odgovor i na ta pitanja, on traga za "zadnjom istinom koja objašnjava smisao života". Obojica papa pozivaju čovjeka da obnovi svoju jednu i nedjeljivu spoznajnu moć koja obuhvaća kako vjeru kao sposobnost primanja, tako i razum kao sposobnost razumijevanja primljenog. Obojica pozivaju čovjeka da se ne preda pred pitanjem istine, a zadaćom vjere drže potaknuti razum da smogne hrabrost za "avanturu s istinom". Ne radi se samo o istini u nekom teorijskom smislu, nego o istini o našem životu.

Naravno, kada je riječ o istini to se ni u kom slučaju ne smije shvatiti u smislu da čovjek posjeduje apsolutnu istinu. No, zbog toga "jednostavno je odbaciti kao nedostižnu, djeluje upravo rušilački", upozorava papa Benedikt XVI. Naime, kada čovjek uvidi da njome ne može ovladati, onda stavlja moć iznad istine, a to znači da "razum na kraju poklekne pod teretom interesa i privlačnosti koristi". Vjera je izazov razumu, pomaže mu da se ne zatvori u sebe i "potiče ga da zahtijeva od sebe velike stvari za koje je stvoren". Odustati od spoznaje istine, značilo hi

